

Learn Romanian MAGAZINE

- ◆ Texte pe diferite niveluri
- ◆ Cuvinte explicate
- ◆ Gramatică și exerciții
- ◆ Cuvinte încrucișate

7 / Num. 5 - Vol. II

Salina Turda
o mină de o mie de ani

Cascada Bigăr
o cascadă neobișnuită

Pe scurt
știri adunate din presă

Gramatică
gradele de comparație ale adjectivului

DISCOVER ROMANIA WITH YOUR SMARTPHONE!

Get your free City Compass Romania and discover the great things this country can offer!

Download it now:

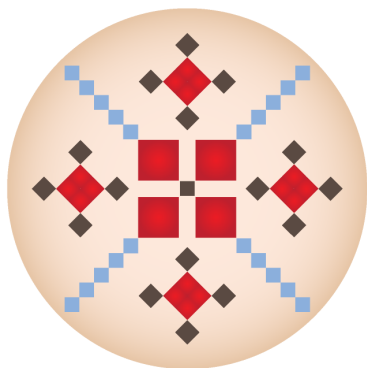

City COMPASS
Feel at Home in Romania!

Learn Romanian Magazine - your journey to fluency in Romanian.

Download all issues from www.learn-romanian-magazine.net

the
bucharest
lounge

Showing
the beauty
&
meaning
of Romania

c u p r i n s

4 SALINA TURDA

O mină de sare de o mie de ani.

7 GRAMATICĂ

Gradele de comparație ale adjectivului. Exerciții.

8 CASCADA BIGĂR

O cascadă neobișnuită în munții României.

9 PE SCURT

Știri pe scurt: TIFF 2013. Hello Bucharest, not Budapest.
Poezia a invadat metroul.

11 GHICITORI

Câteva ghicitori scrise de Tudor Arghezi.

12 CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

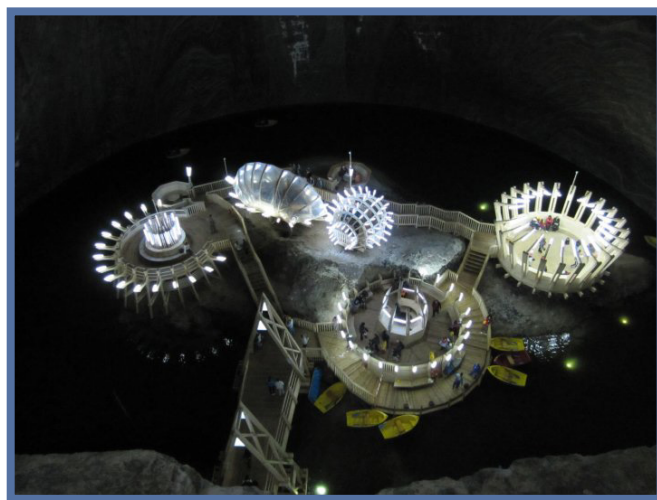
Verifică-ți cunoștințele. Soluțiile exercițiilor.

Salina Turda

DIFICIL

mina de sare de o mie de ani

Text și foto: Sonia Pavlenko

Salina Turda este o mină de sare aflată în Turda, la 30 de kilometri de Cluj. Zăcămintul de sare are aproximativ 45 km² și o adâncime între 250 și 1200 de metri. Se estimează că încă există cam 38 750 milioane de tone de sare la Turda.

Se presupune că sarea a început să fie exploatată la suprafață de romani, însă deocamdată nu s-au descoperit documente care să confirme această ipoteză. Prima mențiune documentară este din 1075.

Salina Turda a fost una dintre cele mai importante saline din Transilvania până în 1840, când locul acesteia a fost luat de Ocna Mureș. Până în secolul al XIX-lea, sarea s-a extras din minele (sălile) Iosif, Terezia și Anton (ce au formă de clopot) și era scoasă direct la suprafață. În 1852 s-a hotărât construirea unei galerii de transport numită "Franz Iosif", de aproximativ 900 de metri lungime, folosită în secolul XX ca adăpost anti-aerian pe timp de război sau ca loc de depozitare a brânzei, pentru că salina are un microclimat constant (10–12 °C, 50–54 °F și o umiditate

a aerului constantă, de aproximativ 75-80%). Salina este de asemenea folosită și pentru tratamentul bolilor respiratorii. Celor 3 săli inițiale li s-au alăturat sălile Rudolf și Ghizela la începutul secolului XX. Sălile salinei au nume inspirate din familia imperială austriacă, deoarece salina a făcut multă vreme parte din Imperiul Austro-Ungar.

Pe pereții salinei se văd foarte clar urmele instrumentelor cu care se tăia sarea, precum și urmele șinelor pe care circulau vagonetele ce duceau sarea la ieșire. Aici sarea a fost exploata-tă în primul rând prin muncă manuală. Se păstrează în salină și mecanismul prin care sarea era ridicată direct la suprafață (numit crivac), în saci din piele de bivol, cu ajutorul unui scripete tras de cai. Caii se învâreau în cerc, și aveau în permanență glugi pe cap. Din această cauză, după o vreme, orbeau.

În unele ocne de sare obișnuiau să lucreze ocnași, adică oameni privați de libertate și condamnați la muncă silnică. În Salina de la »

salină f, -e	mină de sare, ocnă	<i>salt mine</i>
zăcământ n, zăcăminte	depozit natural de minerale	<i>ore, deposit</i>
a estima	a specifica cu aproximație	<i>to estimate</i>
a exploata	a extrage, a valorifica	<i>to exploit, to harness, to tap (an ore)</i>
mențiune f, -i	notă, explicație	<i>mention, reference</i>
a lua locul	a înlocui	<i>to replace</i>
a extrage	a scoate la suprafață	<i>to extract</i>
clopot n, -e	obiect metalic ce scoate sunete când este lovit	<i>bell</i>
galerie f, -i	coridor subteran	<i>mine shaft, tunnel</i>
adăpost n, -uri	refugiu	<i>shelter, refuge</i>
microclimat n, -e	mediu	<i>microclimate</i>
tratament n, -e	proces pentru vindecarea unei boli	<i>treatment (of a disease)</i>
boală f, boli	afecțiune, maladie	<i>illness, disease</i>
inspirat	aici: provenit	<i>inspired (coming from)</i>
a face parte	a aparține	<i>to belong, to be part of something</i>
a tăia	a despica	<i>to cut away, to chip, to hew (to cut off a smaller piece from a big stone)</i>
precum și	și de asemenea	<i>as well as</i>
șină f, -e	la sg. una din cele două bare de fier ale unei căi ferate la pl. cale ferată	<i>sg. rail pl. railroad track</i>
vagonet n, -e	vagon mic	<i>handcar, tram, mine car</i>
bivol m, -i	animal asemănător cu vaca, cu coarne inelate	<i>buffalo, bull</i>
scripete m, scripeți	mecanism cu care se ridică gerutăți	<i>pulley</i>
a se învârti	a se roti, a merge în cerc	<i>to go round / to move in circles</i>
în permanență	tot timpul	<i>all the time, permanently</i>
glugă f, -i	capșon	<i>hood</i>
a orbi	a-și pierde vederea	<i>to go blind</i>
ocnaș m, -i	condamnat	<i>convict</i>
privat (de)	aici: lipsit de	<i>deprived</i>
muncă f silnică	muncă forțată	<i>forced labour</i>
florin m, -i	monedă echivalentă cu 2 șilingi	<i>Dutch guilder (former currency)</i>
Rusalii	sărbătoare creștină la 7 săptămâni după Paști	<i>Pentecost (Christian festival)</i>
butoi n, butoaie	vas mare din lemn	<i>barrel, keg</i>
bou m, -i	bovină (de obicei mascul castrat)	<i>steer, ox</i>

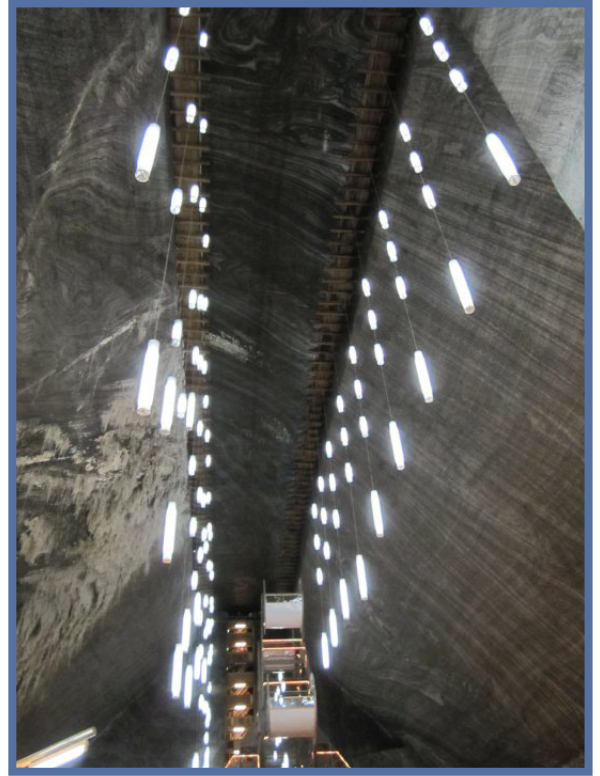

Turda sarea a fost întotdeauna exploatată doar de oameni liberi, angajați, plătiți cu 12 florini pe an. Contractul începea întotdeauna pe 7 ianuarie. De 4 ori pe an (de Paști, de Rusalii, de Ziua Tuturor Sfinților, de Crăciun) tăietorii de sare primeau câte un butoi de vin, un bou și 100 de pâini. Boul putea fi răscumpărat cu 4 florini. Totuși, cei care lucrau în agricultură aveau salarii mai mari decât tăietorii de sare.

Există în salină și o capelă, numită Sala Altarului, loc de rugăciune pentru tăietorii de sare, precum și o Scară a Bogaților ce oferea cel mai ușor acces în mină înainte de a fi construită galeria Franz Iosif.

Sala Iosif este cunoscută și ca Sala Ecourilor, deoarece datorită rezonanței deosebite se pot auzi ecouri multiple. Cea mai mare încăpere a salinei este Sala Rudolf, cu o înălțime de 42 de metri, lungime de 80 de metri și lățime de »

a răscumpăra	a cumpăra înapoi	<i>to redeem, to ransom</i>
bogat m, -ți	persoană cu avere	<i>rich person (wealthy)</i>
ecou n, -ri	sunet reflectat și reauzit	<i>echo</i>
încăpere f, -i	cameră	<i>room, chamber, hall</i>
a marca	a inscripționa, a însemna	<i>to brand, to mark</i>
subteran	care se află sub pământ	<i>underground</i>
a găzdui	aici: a organiza	<i>to host, to accommodate</i>

50 de metri. Vizitatorul coboară 172 de trepte (13 etaje) de la nivelul galeriei și până la baza sălii, sau poate lua liftul panoramic instalat recent. Fiecare etaj este marcat cu anul în care a fost exploatat acel nivel.

Sala Terezia are un lac subteran, cu o adâncime între 0.5 și 8 metri, cu o insulă în mijloc. Vizitatorii se pot plimba cu barca pe lac. Accesul turiștilor în Sala Gisela (numită și Sala Cristalelor) nu este permis, aceasta fiind o rezervație geologică.

Salina poate fi vizitată în fiecare zi între orele 9:00 și 17:00 (ultima intrare la ora 15:00). Salina găzduiește de asemenea numeroase evenimente pe parcursul anului. ■

1. În ce an a fost menționată documentar pentru prima dată Salina Turda?
2. Ce altă salină a depășit-o ca importanță în anul 1840?
3. Din ce familie imperială au fost inspirate numele sălilor salinei?
4. Care sală este denumită și Sala Ecourilor?
5. Care este cea mai mare încăpere a salinei?
6. Care este adâncimea maximă a lacului subteran din salină?
7. De ce nu este permis accesul turiștilor în Sala Gisela?

Gradele de comparație ale adjectivului

Gradele de comparație ale adjectivului sunt formele pe care acesta le ia pentru a arăta în ce măsură un obiect posedă o însușire în raport cu alte obiecte sau cu alte însușiri.

În limba română există 3 grade de comparație:

I. Pozitivul (forma de dicționar a adjectivului) arată o însușire a unui obiect fără a o raporta la un alt obiect. cer **albastru**, purtare **corectă**, nor **negru**. *blue sky, correct behaviour, dark cloud.*

II. Comparativul compară o însușire a unui obiect cu o altă însușire a aceluiași obiect, sau aceeași însușire la două obiecte diferite; are trei variante:

1. de superioritate (mai + adjectiv + decât)

Aurul este **mai** scump decât argintul. *Gold is more expensive than silver.*

2. de egalitate (la fel de + adjectiv + ca)

Filmul este **la fel de** interesant **ca și** cartea. *The movie is as interesting as the book.*

3. de inferioritate (mai puțin + adjectiv + decât)

Aerul este **mai puțin** greu decât apa. *Air is less heavier than water.*

III. Superlativul arată gradul cel mai înalt sau cel mai scăzut al unei însușiri:

1. relativ

a) de superioritate (cel/cea/cei/cele + mai + adjectiv)

Alina este **cea mai** deșteaptă din clasă. *Alina is the smartest in the class.*

b) de inferioritate (cel/cea/cei/cele + mai puțin + adjectiv)

Ion este **cel mai puțin** înalt de aici. *Ion is the least tall here.*

2. absolut exprimă intensitatea maximă sau minimă a unei însușiri fără a o compara

El este **foarte** talentat. *He is very talented.*

Răspunsul lui este **foarte puțin** convingător. *His answer is least convincing.*

Atenție!

Unele adjective nu au grade de comparație:

1. cele care deja au sens comparativ sau superlativ: minor, major, exterior, inferior, superior, etc.
2. cele al căror sens nu poate fi modificat : oral, viu, mort, asemenea, gata, complet, enorm, etc.
3. adjectivele din domeniul științei : adipos, acvatic, energetic, etc.

Exerciții

1. Pune adjectivele următoare la toate gradele de comparație: bun, rău, mort, urât.

2. Completează spațiile cu forma corectă:

Maria are _____ (frumos, fem.sg – superlativ relativ de superioritate) rochie.

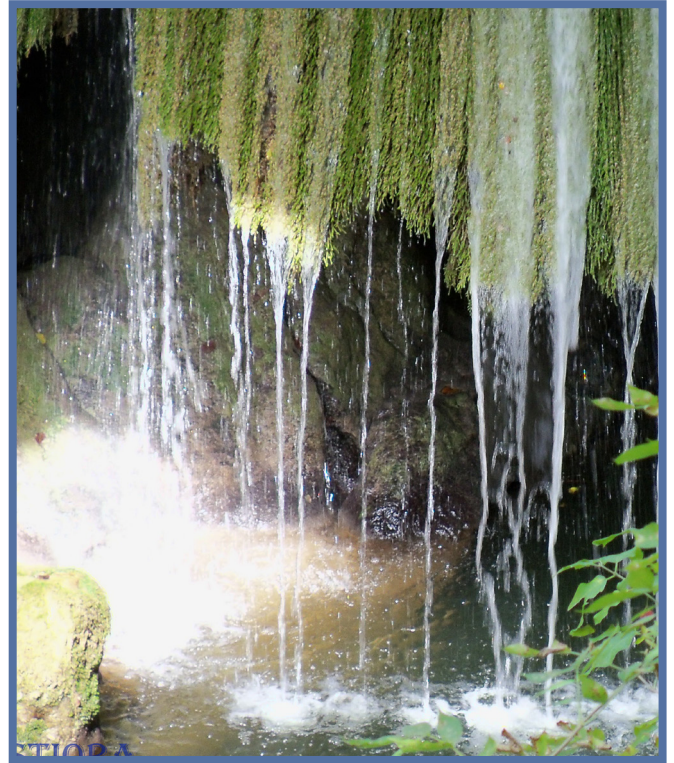
Alina este _____ (deștept, fem.sg – comparativ de inferioritate) dintre noi.

Mihai are un motan _____ (rău, masc.sg – superlativ absolut).

Cascada Bigăr

o cascadă neobișnuită

Text: Florin Dimulescu
Foto: Ionela Stanca

Cascada Bigăr, situată în apropiere de Oravița în județul Caraș-Severin, a fost prezentată pe portalul TheWorldGeography.com ca una dintre cele mai frumoase și ciudate cascade din lume. Ceea ce o face atât de neobișnuită este forma sa: modul în care cade apa crează impresia unei umbrele.

O treime din relieful României este format din munți. Aceasta face ca peisajul românesc să fie îmbogățit de nenumeratele cascade prezente de-a lungul râurilor și pârâielor montane. Pe lângă cascade, o altă atracție montană irezistibilă a României sunt peșterile. ■

cascadă f, -e	cădere de apă	<i>waterfall</i>
a fi situat	a se afla	<i>to be located, to be situated</i>
ciudat	neobișnuit, anormal	<i>strange, weird, unusual</i>
relief n, -uri	forma suprafeței pământului	<i>landscape, relief (i.e. rock projection)</i>
a îmbogăți	a mări, a extinde	<i>to enrich with/by</i>
nenumărat	numeros	<i>countless, innumerable</i>
râu n, -ri	curs principal de apă	<i>river</i>
pârâu n, pârâie	curs de apă mai mic	<i>creek, stream</i>
montan	care se referă la munte	<i>mountain (as in: mountain river)</i>
peșteră f, -i	cavitate subterană adâncă și mare, grotă	<i>cave, cavern</i>

TIFF 2013

Sonia Pavlenko

Transylvania International Film Festival

Între 31 mai și 9 iunie a avut loc la Cluj cea de-a 12 ediție a Festivalului Internațional de Film Transilvania (TIFF). Clujul a respirat TIFF și a mâncat filme pe pâine.

TIFF 2013 a însemnat 10 zile de proiecții, peste 120.000 de spectatori și 190 de filme (din care 155 de lung-metraje) din 53 de țări, împărțite în secțiuni, cum ar fi: *Fără Limită*, *Acesta este sfârșitul*, *Umbre*, *Zilele Filmului Românesc*, *Ziua Maghiară*, *Supernova*, *3x3*, *Focus Grecia*, *Focus Slovacia*, *EducaTIFF*, *EcoTIFF*, *Ce se întâmplă*, *documentarule?*, *Competiție*, etc.

Jiří Menzel a primit premiul pentru întreaga carieră la TIFF, iar Luminița Gheorghiu a primit premiul de excelență. Trofeul Transilvania a fost câștigat de *Corabia lui Tezeu / Ship of Theseus* (Anand Gandhi, India). Filmul iranian *Wadjda* (Haifaa Al-Mansour, Arabia Saudită, Germania) a câștigat premiul publicului. ■

Hello Bucharest, not Budapest!

Florin Dimulescu

Pe iulie 24 trupa de rock Iron Maiden a susținut un concert în București. La sosirea în România solistul Bruce Dickinson a avut parte de o surpriză mai puțin plăcută. Multe ecrane publicitare din centrul Bucureștiului afixau un mesaj neobișnuit: *Hello, Bruce!* »»

How was your flight? Kind reminder for tonight: it's "Hello Bucharest! not Budapest". You did not start the confusion, but maybe you can help end it. Thanks! Cu câțiva ani în urmă, la un concert anterior, Bruce Dickinson a apărut pe scenă strigând: "Hello, Budapest!"

De-a lungul timpului mulți artiști au confundat numele capitalei României cu cel al capitalei Ungariei. Printre aceștia au fost: Michael Jackson, Lenny Kravitz și Ozzy Osbourne.

Confuzia dintre București și Budapesta a culminat în anul 2012 când un grup de suporteri ai echipei spaniole de fotbal Athletic Bilbao au zburat la Budapesta în loc de București pentru a-și susține echipa de fotbal în finala Europa League și au ratat astfel evenimentul. ■

Poezia a invadat metroul

Florin Dimulescu

Cei care au circulat cu metroul în 2 și 3 octombrie în București pe ruta Pipera - Berceni au avut parte de o surpriză deosebită. Pereții uneia din garniturile de metrou au fost tapetați cu peste 50 000 de post-it-uri pline cu versuri. Călătorii și-au putut selecta versurile preferate, luându-le cu ei.

Evenimentul a fost organizat de compania Julius Meinl, al cărei moto este "Inspiring poets since 1862". Într-unul din vagoanele metroului-poezie a fost amenajată o minicafenea unde câțiva invitați speciali (poeți și artiști) au vorbit despre poezie și muzică.

TIFF 2013

a respira	a inspira și a expira	to breathe
a mânca ceva pe pâine (phrase)	a cunoaște ceva foarte bine, în cel mai mic detaliu <i>aici</i> : a consuma foarte mult dintr-un anumit produs	to have a lot of knowledge about smth. here : to eat something in large portions (literally - to eat something on bread)
cum ar fi	ca de exemplu	such as, for instance
sfârșit n, -uri	capăt, punct final, moarte	end, finish (end of a process)
Ce se întâmplă?	Ce se petrece?	What's up?
corabie f, corăbii	vas mare cu pânze	ship, boat (large sailing vessel)
public n, -uri	spectatori	audience
premiul n publicului	publicul votează cel mai bun film	audience award (i.e. People's Choice Award)

Hello Bucharest, not Budapest!

a susține	a organiza, a prezenta	to present (a show, concert)
a avea parte (de)	a avea, a dispune de ceva	to have
în urmă	în trecut	ago
de-a lungul timpului	de multe ori în trecut	in the past
a confunda	a încurca	to mix
a culmina	a fi la cel mai înalt nivel	to culminate
suporter m, -i	susținător al unei echipe	supporter, fan
a susține (o echipă)	a încuraja (o echipă)	to support (a team)
a rata	a scăpa o ocazie	to miss (an event)

Poezia a invadat metroul

garnitură f, -i	<i>aici</i> : toate vagoanele unui tren	(all the cars of a) train
al cărei	forma posesivă a pronumelui relativ care	whose
a amenaja	a aranja, a pregăti (un loc)	to arrange, to prepare (a place)

Animale

În coteț, în lac, în sac

Vorba ei e una: „Mac”!

Dumnealui, când întrebam,

Răspundea că-l cheamă „Ham”!

Alfabetul

Urechile au crescut

Pe măgarul nevăzut.

Râma o literă știe

Și numai pe ea o scrie.

coteț f, -e	locul unde dorm găinile și rațele	<i>coop, pen (poultry enclosure)</i>
mac	(aici) cum face rața	<i>quack! (duck noise)</i>
dumnealui m dumneaei f	el ea	<i>(polite form of) he, him</i> <i>(polite form of) she, her</i>
ham	(aici) cum face câinele	<i>bow wow!, whoof! (dog noise)</i>
nevăzut	invizibil	<i>unseen, invisible</i>
râmă f, -e	vierme de pământ	<i>earthworm</i>

Cuvinte încrucișate

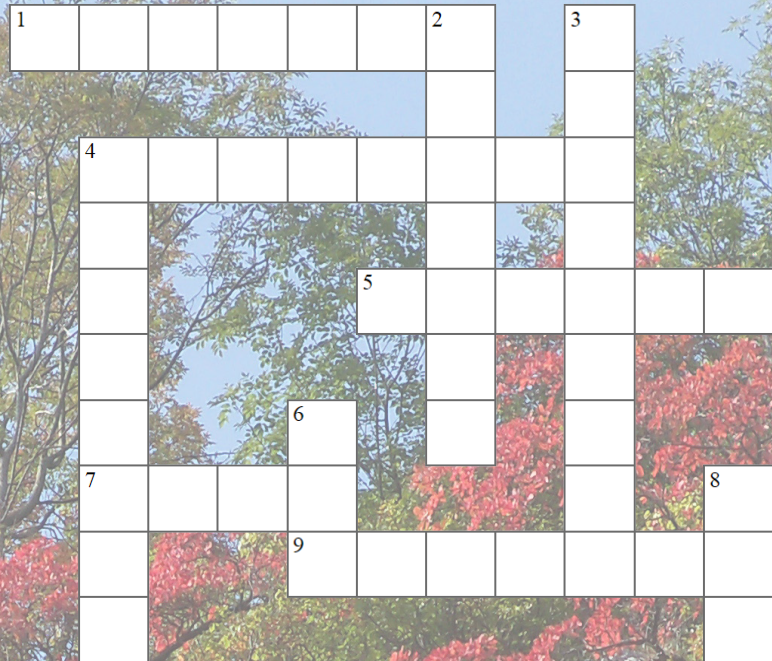
Ă=A, Â=A, Î=I, Ț=T, Ș=S

Orizontal

1. Coridor subteran
4. Susținător al unei echipe
5. Mină de sare
7. Vierme de pământ
9. Cădere de apă pe cursul unui râu

Vertical

2. A scoate zăcămintul dintr-o mină
3. Toate vagoanele unui tren
4. Care se afla sub pământ
6. Așa face rata
8. Așa face câinele

Soluțiile exercițiilor

Salina Turda: 1. În anul 1075; 2. Salina Ocna Mureș; 3. Din familia imperială austriacă; 4. Sala Iosif; 5. Sala Rudolf; 6. Opt metri; 7. Pentru că Sala Gisela este o rezervație geologică.

Gramatică: 1. bun, mai bun decât, la fel de bun ca, mai puțin bun decât, cel mai bun, cel mai puțin bun, foarte bun; rău, mai rău decât, la fel de rău ca, mai puțin rău decât, cel mai rău, cel mai puțin rău, foarte rău; mort – nu are grade de comparație; urât, mai urât decât, la fel de urât ca, mai puțin urât decât, cel mai urât, cel mai puțin urât, foarte urât. 2. cea mai frumoasă; mai puțin deșteaptă; foarte rău.

Ghicitori. Animale: rață; câine. **Alfabetul:** V; S.

Cuvinte încrucișate: 1. galerie; 2. extrage; 3. garnitură; 4. suport; 5. salină; 6. mac; 7. râmă; 8. ham; 9. cascadă

Mai bine mai târziu decât niciodată!

Better late than never!